

Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Кафедра фінансово-економічних дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВКП 1 МІСЦЕВІ ФІНАНСИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальності – 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Денна форми навчання

Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

спеціаліст вищої категорії, старший викладач кафедри фінансово-економічних дисциплін **О. Ф. Лимар**

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фінансово-економічних дисциплін (Протокол №1 від 29 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри фінансово-економічних дисциплін,
кандидат економічних наук _____ Н. В. Євдокимова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	вибіркова
Змістових модулів – 2	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки
		2-й
Загальна кількість годин – 120	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Семестр
		4-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: <u>у 4 семестрі</u> аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: Бакалавр	50 год
		Практичні
		35 год
		Самостійна робота
		35 год
		Індивідуальні завдання
		–
		Вид контролю:
Залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Місцеві фінанси» передбачає послідовне вивчення засад побудови системи місцевих фінансів, що дає можливість сформуванню у студентів знання з організації та функціонування системи фінансових відносин щодо формування і використання фінансових ресурсів та організації бюджетного процесу на місцевому рівні, проведення оцінки результатів впливу місцевих бюджетів на соціально-економічний розвиток територій, ознайомлення зі світовим досвідом організації місцевих фінансів.

2.1. Метою викладання дисципліни є формування у студентів системи ґрунтовних знань і практичних навичок з особливостей організації і функціонування системи місцевих фінансів, їх ролі та впливу на розвиток економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць, здійсненні бюджетного процесу на місцевому рівні, формуванні і реалізації регіональної фінансової політики, управлінні бюджетними ресурсами та набутті вмінь використовувати одержані знання для обґрунтування управлінських рішень у сфері місцевих фінансів.

Предметом дисципліни «Місцеві фінанси» є система фінансово-економічних відносин, що виникають в процесі формування фінансових ресурсів на рівні місцевих бюджетів та здійснення видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави та фінансування потреб на рівні місцевих органів виконавчої влади, суб'єктів комунальної власності.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни «Місцеві фінанси» є:

- вивчення закономірностей у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, комунальних господарств та населення;
- засвоєння принципів організації і структури місцевих бюджетів;
- визначення основних етапів формування і виконання коштів місцевих бюджетів;
- вивчення порядку формування та використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування;
- визначення цілей та завдань міжбюджетних відносин;
- засвоєння засад бюджетного контролю на місцевому рівні;
- формування знань щодо шляхів використання цих закономірностей у практичній фінансовій діяльності;
- визначення заходів, що забезпечують використання фінансів, як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування.

Роль і значення дисципліни «Місцеві фінанси» визначено теоретико-прикладним характером цієї дисципліни: у теоретичному плані вона повинна поглибити фундаментальні знання щодо державних фінансів; у прикладному плані – закласти базові знання з методики фінансової роботи на рівні місцевих фінансів.

Навчальна дисципліна розрахована, з одного боку, на поглиблення знань з питань організації та функціонування місцевих фінансів, з іншого на отримання практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень на рівні місцевих органів влади.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2.3.2. Фахові компетентності:

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2.4. Результати навчання

Під час лекційних, практичних занять та виконанні самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год, із них 50 год – лекції, 35 год – практичні заняття, 35 год – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» завершується заліком.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Організація місцевих фінансів, фінансова політика, місцеві бюджети, фінансове вирівнювання, бюджетне регулювання.

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

Лекція 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів (4 год)

Розвиток місцевих фінансів, їх сутність, функції та призначення. Місцевий бюджет – основа місцевих фінансів України. Система місцевих фінансів. Нормативно-правове регулювання місцевих фінансів.

Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих територій. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів.

Практичне заняття 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів (2 год)

Тема 2. Регіональна фінансова політика

Лекція 2. Регіональна фінансова політика (4 год)

Сутність та основні елементи регіональної фінансової політики. Механізм формування фінансової політики регіонального розвитку. Система вироблення місцевої бюджетної політики. Ефективність реалізації політики фінансової децентралізації на місцевому рівні.

Практичне заняття 2. Регіональна фінансова політика (2 год)

Тема 3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування

Лекція 3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування (4 год)

Сутність фінансової незалежності місцевого самоврядування та проблеми її зміцнення. Поняття місцевих фінансових ресурсів, їх склад та структура. Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України. Структура місцевих бюджетів. Принципи формування місцевих бюджетів України. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом. Порядок випуску та обігу муніципальних позик. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах. Альтернативні джерела формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування.

Практичне заняття 3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування (2 год)

Тема 4. Формування дохідної частини місцевих бюджетів

Лекція 4. Формування дохідної частини місцевих бюджетів (4 год)

Доходи місцевих бюджетів. Особливості формування доходів місцевих бюджетів, їх джерела і склад. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів. Податкові надходження – основна складова в забезпеченні формування дохідної частини місцевого бюджету. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів. Види податкових надходжень. Склад і характеристика закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків і зборів. Регулюючі податки і збори. Суть місцевого оподаткування. Види місцевих податків. Порядок формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.

Практичне заняття 4. Формування дохідної частини місцевих бюджетів (2 год)

Практичне заняття 5. Формування дохідної частини місцевих бюджетів (2 год)

Тема 5. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів
Лекція 5. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів
(4 год)

Сутність, функції та структура видатків місцевих бюджетів. Значення, принципи планування видатків місцевих бюджетів. Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів. Фінансування власних та делегованих повноважень органами місцевого самоврядування. Характеристика кошторисного планування видатків бюджетних установ. Програмно-цільовий метод бюджетного планування. Складові елементи програмно-цільового методу планування видатків місцевих бюджетів.

Практичне заняття 6. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів (2 год)

Практичне заняття 7. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів (2 год)

Тема 6. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів

Лекція 6. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів (4 год)

Сутність фінансового вирівнювання. Особливості організації міжбюджетних відносин у бюджетній системі України. Фінансове вирівнювання бюджетної забезпеченості органів місцевого самоврядування. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання. Види бюджетних трансфертів. Чинний порядок розрахунку базової дотації місцевим бюджетам: позитивні та негативні аспекти. Субвенції місцевим бюджетам та їх види. Механізм фінансування субвенцій в Україні. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.

Практичне заняття 8. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів (2 год)

Практичне заняття 9. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів (2 год)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Бюджетний процес, цільові фонди місцевого самоврядування, фінансова діяльність підприємств місцевого господарства, управління місцевими фінансами.

Тема 7. Бюджетний процес на місцевому рівні

Лекція 7. Бюджетний процес на місцевому рівні (4 год)

Сутність бюджетного процесу. Бюджетний цикл і бюджетний період. Тривалість бюджетного року. Етапи бюджетного процесу на місцевому рівні. Складання проекту місцевого бюджету. Розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет. Виконання місцевого бюджету. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету. Учасники бюджетного процесу.

Практичне заняття 10. Бюджетний процес на місцевому рівні (2 год)

Тема 8. Цільові фонди місцевого самоврядування

Лекція 8. Цільові фонди місцевого самоврядування (4 год)

Роль цільових фондів у процесі формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування. Організація цільових фондів місцевих органів влади та особливості їх функціонування. Фонд охорони навколишнього природного середовища органів

місцевого самоврядування. Моніторинг цільових фондів органів місцевого самоврядування.

Практичне заняття 11. Цільові фонди місцевого самоврядування (4 год)

Тема 9. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності

Лекція 9. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності (4 год)

Місцеве господарство та місцеві фінанси. Склад місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах. Правові засади функціонування комунальної власності. Види комунальних підприємств та їх характеристика. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності. Порядок фінансового забезпечення підприємств комунальної власності.

Практичне заняття 12. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності (2 год)

Тема 10. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу

Лекція 10. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу (4 год)

Сутність, склад та класифікація житлово-комунального господарства. Система індикаторів діяльності комунального господарства. Особливості фінансів житлово-комунального господарства. Порядок формування тарифів на комунальні послуги. Специфіка фінансової діяльності комунальних транспортних підприємств.

Практичне заняття 13. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу (2 год)

Тема 11. Управління фінансами та контроль на місцевому рівні

Лекція 11. Управління фінансами та контроль на місцевому рівні (4 год)

Організація управління фінансами на місцевому рівні. Місцеві фінансові органи, їх функції, завдання та повноваження. Участь громадськості в управлінні фінансами територіальних громад. Система казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Необхідність фінансового контролю на рівні місцевих органів влади та управління, методи та види фінансового контролю. Органи, які здійснюють фінансовий контроль. Організація фінансового контролю на місцевому рівні, його види та методи. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.

Практичне заняття 14. Управління фінансами та контроль на місцевому рівні (2 год)

Тема 12. Основи організації місцевих фінансів в зарубіжних країнах

Лекція 12. Основи організації місцевих фінансів в зарубіжних країнах (4 год)

Моделі місцевого самоврядування. Основні принципи організації місцевого самоврядування відповідно до Європейської Хартії місцевого самоврядування. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування. Досвід децентралізації в зарубіжних країнах. Форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Види, принципи та інструменти взаємодії державного та місцевих бюджетів у зарубіжних країнах. Застосування світового досвіду організації місцевого самоврядування в Україні як джерело зміцнення місцевих бюджетів.

Практичне заняття 15. Основи організації місцевих фінансів в зарубіжних країнах (2 год)

Модульна контрольна робота № 2 (2 год)

Залік (1 год)

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Поточний контроль
Змістовий модуль I. Організація місцевих фінансів, фінансова політика, місцеві бюджети, фінансове вирівнювання, бюджетне регулювання.									
1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	8	6	4	2	-	-	2	
2	Регіональна фінансова політика	9	6	4	2			3	
3	Фінансові ресурси місцевого самоврядування	9	6	4	2	-	-	3	
4	Формування дохідної частини місцевих бюджетів	11	8	4	4	-	-	3	
5	Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів	11	8	4	4	-	-	3	
6	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	11	8	6	4	-	-	3	
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-	
	Разом	63	46	26	20	-	-	17	
Змістовий модуль II. Бюджетний процес, цільові фонди місцевого самоврядування, фінансова діяльність підприємств місцевого господарства, управління місцевими фінансами.									
7	Бюджетний процес на місцевому рівні	9	6	4	2	-	-	3	
8	Цільові фонди місцевого самоврядування	9	6	4	2	-	-	3	
9	Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності	9	6	4	2	-	-	3	
10	Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	9	6	4	2	-	-	3	
11	Управління фінансами та контроль на місцевому рівні	9	6	4	2	-	-	3	
12	Світовий досвід організації місцевих фінансів	9	6	4	2	-	-	3	
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2	2	-	2	-	-	-	
	Разом	56	38	24	14	-	-	18	
	Залік	1	1	-	1	-	-	-	1
Разом за навчальним планом		120	85	50	35	-	-	35	1

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль №1</i>		
1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2
2	Регіональна фінансова політика	2
3	Фінансові ресурси місцевого самоврядування	2
4	Формування дохідної частини місцевих бюджетів	4
5	Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів	4
6	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	4
	Модульна контрольна робота № 1	2
<i>Змістовий модуль №2</i>		
7	Бюджетний процес на місцевому рівні	2
8	Цільові фонди місцевого самоврядування	2
9	Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності	2
10	Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	2
11	Управління фінансами та контроль на місцевому рівні	2
12	Світовий досвід організації місцевих фінансів	2
	Модульна контрольна робота № 2	2
	Залік	1
	Разом	35

6. Теми лабораторних занять

не передбачені навчальним планом

7. Теми семінарських занять

не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів. Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль №1		
1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2
2	Регіональна фінансова політика	3
3	Фінансові ресурси місцевого самоврядування	3
4	Формування дохідної частини місцевих бюджетів	3
5	Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів	3
6	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	3
Змістовий модуль №2		
7	Бюджетний процес на місцевому рівні	3
8	Цільові фонди місцевого самоврядування	3
9	Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності	3
10	Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	3
11	Управління фінансами та контроль на місцевому рівні	3
12	Світовий досвід організації місцевих фінансів	3
Разом		35

9. Індивідуальні завдання
не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
- за джерелом інформації:

<i>Словесні методи</i>		
Лекція	Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета	Стимулює конкретно образне мислення, активізує логічне мислення
Пояснення	Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, економічних законів, господарських явищ, вимог нормативного законодавства	Застосовують на лекціях, під час практичних, консультацій тощо
Розповідь	Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо)	Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент
Бесіда	Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей	Застосовується на лекціях, практичних заняттях
Евристична бесіда	Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер	
Інструктаж	Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Активна роль належить викладачу	Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо

<i>Наочні методи</i>		
Спостереження	Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (господарського процесу, роботи обліково-економічного апарату)	Застосовується під час проходження виробничої та переддипломної практики
Ілюстрація, демонстрація	Показ ілюстрованих посібників, макетів бухгалтерських документів, фінансової, податкової, статистичної звітності, плакатів, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді	Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо
<i>Практичні методи</i>		
Вправа	Полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах	Застосовують на практичних заняттях
Тренувальна вправа	Виконуються за певним зразком, інструкцією	
Тести	Виконуються самостійно	

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне тестування, розв'язок ситуаційних завдань та задач.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Місцеві фінанси» оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів (4-й семестр – модулі 1-2). Перший змістовий модуль – **46 балів**, другий ЗМ – **34 балів**.

Мінімальний допусковий бал – **35**. Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – **20**). На залік виносяться програмні питання, типові завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

4 семестр

Поточний контроль та самостійна робота									
Змістовний модуль 1									
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 4	Т 5	Т 5	Т 6	Т 6	Мкр 1
4	4	4	4	4	4	4	4	4	10
46									
46									

Поточний контроль та самостійна робота							
Змістовний модуль 2							Залік
Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Мкр 2	
4	4	4	4	4	4	10	
34							20
54							

Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1	90-100	A	Відмінно
2	82-89	B	Добре
3	75-81	C	Добре
4	64-74	D	Задовільно
5	60-63	E	Задовільно
6	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи та модульної контрольної роботи.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на лекційних заняттях та за виконання завдань на практичних заняттях, під час виконання самостійної та навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навч. посіб. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 300 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Бюджетний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

Додаткова:

6. Бюджетна система в таблицях і схемах : навч. посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Априорі, 2017. – 180 с.
7. Бюджетна система у схемах і таблицях: навчальний посібник для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Лободіна З. М., Сидор І. П., Дем'янюк А. В.; за ред. канд. екон. наук, доц. З. М. Лободіної. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 280 с
8. Бюджетна система: навч. посіб. / Т.Я. Андрейків, В. В. Оліярник.– Львів: Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 288 с.
9. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с
10. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». – К., 2017. –184 с.
11. Бюджетна система: тенденції розвитку. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
12. Бюджетний менеджмент: навч. посіб./І.М. Титарчук, Ю.В. Негода – К.: НУБіП України, 2018. – 312 с.

Інформаційні ресурси:

13. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
14. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
15. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
16. Офіційний веб-сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.
17. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.